

ה'תנש"א), וואָס אידן האָבן איר אָנגערופן (און מפיץ געוועזן) מיטן ר"ת
"אראנו נפלאות".

(משיחת יום ד' פ' ברכה, ז' תשרי תנש"א)

ויה"ר – והוא העיקר – שכאו"א מאתנו יהי' "שליח" לבשר לעצמו,
לבני ביתו ולכל היהודים בסביבתו, כי "הנה זה בא"¹, "הנה אלוקינו זה
גו' זה ה' קוינו לו"² (ב"פ זה³), והנה דוד מלכא משיחא, וכי אליהו הנביא
כבר יום קודם ה' בטבריא⁴ ובישר אודות ביאת משיח צדקנו.

ויש לומר, דכיון שמשיח יכול לבוא בכל יום, "אחכה לו בכל יום
שיבוא"⁵, ואליהו הנביא צריך לבשר יום קודם על ביאת המשיח – מגיע
אליהו הנביא לטבריא בפועל ממש כל יום ומבשר על ביאת המשיח
(במיוחד) לאלו שעומדים במעמד ומצב ד"אחכה לו בכל יום שיבוא"
– גם לאלו שאין אומרים זאת בדיבור (כמנהג חב"ד)⁶, אלא חושבים
ע"ז, ובפרט כאשר אומרים במזמור תהלים הידוע⁷ "מצאתי דוד עבדי
בשמן קדשי משחתיו".

... ובזה ניתוסף הדגשה מיוחדת בשנה זו – הן מצד המזמור תהלים
שבו אומרים "מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתיו", והן מצד השלימות
דארבעים שנה שאז כבר "נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים
לשמוע"⁸, ובפרט לאחרי שכבר נכנסנו (ושבעה ימים) בשנת הנ"א
ה'תנש"א), שנקראה (והופצה) ע"י בני ישראל בר"ת "אראנו נפלאות".

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:
<http://www.torah4blind.org>

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

וילד

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק יט

(תרגום הפשוט)

יוצא לאור על ידי

"מכון לוי יצחק"

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושבע לבריאה

מאה וחמישים שנה להסתלקות-החילולא של כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק" ז"ע

הוספה

בשורת הגאולה

ג.

ויה"ר והוא העיקר – אז יעדערער פון אונז זאל ווערן א „שליח“ אויף אַנזאָגן זיך, זיינע בני בית און אלע אידן אַרום אים, אַז „הנה זה בא“¹, „הנה אלקינו זה גו' זה ה' קוינו לו“² (ב"פ זה³), והנה דוד מלכא משיחא, און אַז אליהו הנביא איז שוין מיט אַ טאָג פריער געווען אין טבריא⁴ און האָט אַנגעזאָגט וועגן ביאת משיח צדקנו.

ישי לומר, אַז וויבאלד משיח קען קומען יעדער טאָג, „אחכה לו בכל יום שיבוא“⁵, און אליהו הנביא דאַרף אַנזאָגן אַ טאָג פריער אויף ביאת המשיח – קומט אליהו הנביא אין טבריא בפועל ממשי יעדער טאָג און זאָגט אַן אויף ביאת המשיח (במיוחד) צו די וואָס שטייען אין אַ מעמד ומצב פון „אחכה לו בכל יום שיבוא“ – אויך די וואָס זאָגן דאָס ניט בדיבור (כמנהג חב"ד)⁶, נאָר מ'טראַכט וועגן דעם, ובפרט ווען מ'זאָגט אין דעם באַוואוסטן קאַפיטל תהלים⁷ „מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתיו“.

. . . און אין דערויף קומט צו אַ ספּעציעלע הדגשה היינטיקן יאָר – סיי מצד דעם קאַפיטל תהלים אין וועלכן מ'זאָגט „מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתיו“, און סיי מצד די שלימות פון ארבעים שנה וואָס דעמולט איז שוין „נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע“⁸, ובפרט נאָך דעם וואָס מ'איז שוין אַריין (ושבעה ימים) אין שנת הנ"א

(1) ל' הכתוב – שה"ש ב, ח.

(2) ישעי' כה, ט. וראה תענית בסופה.

(3) שמור ספכ"ג.

(4) ראה עירובין מג, ב: „אתא אליהו מאתמול . . . לבית דין הגדול“, וב"ד הגדול „בטבריא עתידין לחזור תחילה“ (רמב"ם הל' סנהדרין ספ"ד).

(5) עיקר הי"ב מ"ג עיקרים.

(6) ראה לקו"ש ח"ט ע' 282 ואילך.

(7) פט, כא.

(8) תבוא כט, ג.

רש"י על התורה „ענינים מופלאים“⁷ גם בשאר חלקי התורה. וכך גם בענינו, שלפי פירוש רש"י, מתורצת הקושיה שלעיל דוקא על פי פשוטו של מקרא:

רש"י מפרש בפסוקנו: „ויכתוב משה... ויתנה – כשנגמרה כולה נתנה לבני שבטו“.

דברי רש"י „כשנגמרה כולה“ מובנים, כפי שמסבירים מפרשיו⁸: כדי שלא יחשבו, שמשם רבנו כתב את ספר התורה רק עד לפרשה זו, ולא יותר, (כיון שהתורה מספרת נאן שמשם רבנו כתבו ונתנו), ונתן את ספר התורה בלתי מושלם, אומר רש"י שהוא נתנו „כשנגמרה כולה“.

(בכך מובן מדוע מצטט רש"י ב„דיבור המתחיל“ גם את המילה „ויתנה“, ואינו אומר בקיצור „ויכתוב משה, כולה“.

כי המילה „ויכתוב“ בלבד עדיין אין הוכחה שמדובר כאן על „כולה“. אך כיון שכתוב „ויתנה“, מוכרחים לומר שהכוונה היא ל„כולה“, כי משה לא היה, בודאי, מוסר את התורה בלתי שלימה).

אך אין מובנים דברי רש"י בהמשך „נתנה לבני שבטו“: לכאורה, הוא חוזר בכך על הנאמר בפסוק עצמו – „ויתנה אל הכהנים בני לוי הנושאים את ארון...“?

אם כוונת רש"י היא להדגיש שמשמעות המילה „כהנים“ כאן כוללת את שבט לוי כולו – „בני שבטו“ – קשה: הביטוי „כהנים בני לוי“ כבר כתוב קודם לכן, כדלעיל, ושם אין הכוונה לשבט לוי כולו, אלא רק לכהנים, כפי שמודגש שם בהמשך „כי בם בחר ה'... לשרתו

(7) ל' השל"ה במס' שבועות שלו (קפא, א).

(8) ראה גו"א, ס' זכרון (כפ"ה הא') וח"י ופ"י מהרי"ק כאן. ש"ח ומשכיל לדוד באו"א.

א. פירוש הרוגוטשובי על „הכהנים בני לוי“

בפירושו על הפסוק¹ „ויכתוב משה את התורה הזאת ויתנה אל הכהנים בני לוי הנושאים את ארון ברית ה' ואל כל זקני ישראל“, מתעכב הגאון הרוגוטשובי² על המילים „הכהנים בני לוי“:

הביטוי „הכהנים בני לוי“ כבר כתוב לפני כן בסוף פרשת שופטים³ בענין עגלה ערופה – „ונגשו הכהנים בני לוי...“, ושם נאמר ב„ספרי“: „אין לי אלא תמימים, בעלי מומים – מניין? תלמוד לומר – בני לוי“. כלומר, שהמילים המיותרות „בני לוי“ באות לרבות, שגם כהנים בעלי מומין⁴ כשרים לענין עגלה ערופה⁵ –

ועל כך שואל הרוגוטשובי „וכאן מאי? – מה באה התורה לרבות כאן במילים „בני לוי“? הרי כאן אין לומר שמילים אלו מרבות בעלי מומים, כי אין מדובר כאן על עבודה, שלגביה בעלי מומים פסולים.

וזהו אחד מן המקומות הבודדים, שבהם נשאר הרוגוטשובי בקושייתו⁶.

ב. פירוש רש"י ל„ויכתוב משה...“

כאמור פעמים מספר, אפשר ללמוד מפירוש

(1) פרשתנו לא, ט.

(2) עה"ת כאן (ע' רסא).

(3) כא, ה.

(4) בספרי (הובא ברש"י) עה"פ (שופטים יח, א) „לא יהי' לכהנים הלויים כל שבט לוי“ מרבה בעלי מומים ממש"ו „כל שבט לוי“ ואכ"מ.

(5) וגם לברכת כהנים כשרים, כהמשך הכתוב, כי בם בחר גו' ולברך גו', וכבספרי שם. וראה תענית כז, רע"א ובתוד"ה א'.

(6) וידוע דכ"ק מו"ח אדמו"ר אמר עליו „שר התורה“.

מטרתם ותכליתם של שלושת הענינים הללו היא תיקון ענין בלתי רצוי, שאינו קשור לדרגת כהן, שבה אין שום רע, אלא לדרגת לוי. ולפיכך, היו ענינים אלו אפילו בכהנים עצמם מפני ענין הלוייה שבהם ולא מפני מעלת הכהונה שבהם.

ז. שלושת הענינים הנ"ל – תיקון הרע

הסבר הדברים:

א) בעניננו: ספר התורה ניתן לא למען לימוד תורה סתם, אלא כדי למנוע התנהגות בלתי רצויה, ולכן הוא ניתן דוקא לאחר התוכחות וכריתת הברית שבפרשת תבוא וניצבים⁴⁵.

ב) הדלקת והטבת הנרות היתה קשורה ל,חלשה דעתו של אהרן, זוהי עבודה שמעין חזרה בתשובה, הנובעת מדרגת, לוי" שבו –

(45) וכן לקמן בפרשתנו לא, טו ואילך. שם, כו ואילך.

שענינה כללית: אורה יוצאה לכל העולם⁴⁶, שהרי אפילו מעט אור – תפקידו לדחות חושך. ג) מחלוקת קרח: לקחת המטות היתה קשורה לתיקון מחלוקת קרח, ככתוב⁴⁷ „והשכותי מעלי את תלונות בני ישראל...“ ולכן לא היו הכהנים מופרדים משבט לוי בשלושה ענינים אלו.

מצד שני, הכהנים (ואהרן) הם שלוחי שבט לוי לביצוע שלושה ענינים אלו, כי על ידי כך היו בתיקון ובתשובה שבהם שתי המעלות: דרגת לוי ו,אתפכא – תיקון הרע, ודרגת כהן ו,אתהפכא – תיקון הרע נעשה בשיא השלימות⁴⁸, באופן של אתהפכא חשוכה לנהורא ומרירו למתקא, והוא נעשה כולו טוב. (משיחת ש"פ נצו"י תשכ"ו)

(46) תנחומא תצוה ו, שם בהעלותך ב. ויק"ר פל"א, ז. וראה ירושלמי ברכות פ"ד, ה"ה.
(47) קרח יז, כ.
(48) וכיון שג"ז עיקר – לכן א"א בלויים סתם, ואסורים בנהדלקת והטבת הנרות.

לזכות

כ"ק אדוננו מזרנו זרבינו מלך המשיח

ויה"ר שע"י קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל 'ביאת דוד מלכא משיחא'

יחי אדוננו מזרנו זרבינו מלך המשיח לעולם ועד

ולברך... ועל פיהם יהיה כל ריב וכל נגע, כמו כן נאמר גם הביטוי „הכהנים הלויים“ מספר פעמים בתורה⁹, ובכל מקום¹⁰ הכוונה היא לכהנים בלבד, כפי שמפרש רש"י בפעם הראשונה¹¹: „הכהנים הלויים – הכהנים שיצאו משבט לוי“, מהי אפוא הוכחתו של רש"י כאן, שהמילים, ויתנה אל הכהנים בני לוי הכוונות אל שבט לוי כולו – „לבני שבטו“?

אמנם, בסוף הפסוק עצמו נאמר „הנושאים את ארון ברית ה'", ונושאי הארון היו הלויים¹², אך אפשר להסביר, כדברי ה,חזקוני¹³, שמדובר כאן על הכהנים שהכינו את הארון כדי לאפשר ללויים לשאתו, והם „שמו אותם (את בני קהת)... אל משאו“, ככתוב בסוף פרשת במדבר¹⁴. ואמנם, פירוש זה אינו כליכך „חלק“, אך בכל זאת הוא קרוב יותר לפשוטו של מקרא מאשר הפירוש שבמילים „הכהנים בני לוי“ הכוונה היא לשבט לוי כולו.

(ובפרט: בין כך ובין כך אי אפשר לפרש ש,הנושאים את ארון ברית ה'" הם כל שבט לוי, כי רק בני קהת נשאו את הארון¹⁵).

9) שופטים יז, ט. יז. ית. יח. א. תצא כד, ח. תבא כו, ט.

10) ומה שפרש"י בשופטים (ית, א), ונחלתו – אלו קדשי הגבול תרומות ומעשרות כו", דקאי גם על הלויים – היינו משום שנאמר „לכהנים הלויים כל שבט לוי“, שמרבה גם הלויים. ואף שפרש"י (כנ"ל הערה 4), כל שבט לוי – בין תמימין בין בעלי מומין – היינו מתיבת „כל“ (ודלא ככש"ח שם). ואכ"מ.

11) שופטים יז, ט.

12) ראה חי' ופי' מהר"ק כאן.

13) בפ' חב' (וראה גם ש"ך עה"ת כאן). – בפ' הא' כ' דהכהנים נקראו „נושאי ארון גו" מפני שנשאו אותו אחרי פטירת משה כו' (וכן נקראו בספר יהושע (קאפיטל ג'ד) „הכהנים נושאי ארון גו" וכיו"ב) – אבל קשה לפרש כן בפרש"י, שהרי התלמיד לא למד זה עדיין.

14) ד, ה ואילך.

15) ראה ספר זכרון כאן.

ומש"ג (עקב י, ח) „בעת ההיא הבדיל גו' שבט הלוי לשאת את ארון ברית ה'" – י"ל כי נקט שלימות ותכלית ההבדלה דשבט לוי – שזוהו נשיאת הארון. ומש"ג לקמן בפרשתנו (לא, כה), ויצו משה את הלויים

ג. ההסבר: הכהנים – נציגי שבט לוי

ההסבר לכך הוא:

גם כאן, כבפסוקים אחרים, סובר רש"י, שב,ויתנה אל הכהנים בני לוי הכוונה היא, שהגתינה ממש היתה רק לכהנים, אך דוקא משום כך מתעוררת השאלה, שעליה הוא עונה בפירושו: הרי משה רבנו מסר את ספר התורה כפי שנאמר בסוף הפסוק, גם „ואל כל זקני ישראל“ – לכל שבטי ישראל, אשר הזקנים היו נציגיהם¹⁶. ואם ספר התורה שניתן ל,הכהנים בני לוי, היה לכהנים בלבד, יוצא שהוא ניתן לכל שבטי ישראל, חוץ מהלויים של שבט לוי?! לכן מדגיש רש"י בפירושו: „נתנה לבני שבטו“, שמסירת ספר התורה על-ידי משה רבנו לכהנים, היא מסירה „לבני שבטו“, כי הכהנים ייצגו בכך את שבט לוי כולו¹⁷, בדיוק כשם שכל זקני ישראל קבלו את ספר התורה כנציגים של כל שבטי ישראל.

זוהי גם הסיבה לכך, שהתורה מוסיפה את המילים „בני לוי“, כי לא נתנו להם את ספר התורה ככהנים בפני עצמם, אלא כ,כהנים בני לוי" – נציגי שבט לוי, אשר בהיותם ה,שרים¹⁸ של שבט לוי הם נציגי השבט כולו, בדומה לזקני שבטי ישראל.

אמנם, באופן כללי, הכהנים מובדלים משבט לוי¹⁹, והם מחנה נפרד^{19*}, אך אין הכוונה בכך, לפי פשוטו של מקרא²⁰, שהם

נושאי ארון גו" יש לפרש כנ"ל (או דקאי רק על בני קהת (ובראב"ע שם – דקאי על הכהנים) – ודוחק לומר כן לרש"י, מדתים].

16) פרש"י בהעלותך יא, כו.

17) וכן דייק בפ' תבוא (כט, ג), „נתן משה הספר תורה לבני לוי .. את בני שבטך כו"י.

18) פרש"י יתרו יט, ו. וראה ג"כ פרש"י שמות ב, טו.

19) וכמש"ג (דה"א א כג, יג), ויבדיל אהרן להקדישו

קדש קדשים הוא ובניו על עולם גו", ובלשון הרמב"ם

(הל' כלי המקדש רפ"ח): „הכהנים הובדלו מכלל הלויים כו"י.

19*) פרש"י במדבר ב, ב.

20) ראה שקו"ט ע"ד ההלכה בס' חקרי לב או"ח סי' לה.

נפרדים לחלוטין משבט לוי, אלא שבנוסף למעלת הלוי יש להם גם מעלת כהונה.

להלן חלק מן ההוכחות לכך:

(א) בתחילת פרשת בהעלותך אומר רש"י: „למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים, לפי שכשראה אהרן חנוכת הנשיאים.. שלא היה עמהם... לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקב"ה: חייך, שלך גדול משלהם, שאתה מדליק ומטיב את הנרות". מכך מוכח, שלמרות שענין הדלקת הנרות והטבתם שייכת רק לאהרן (כהונה²¹), בכל זאת זוהי השתתפותו של²² השבט כולו בחנוכת המזבח, והקב"ה הסיר על-ידייך את הטענה ש,לא הוא ולא שבטו...²³.

(ב) לאחר מחלוקת קרח אמר הקדוש-ברוך הוא למה: „קח מאתם מטה מטה... שנים עשר מטות... ואת שם אהרן תכתוב על מטה לוי כי מטה אחד...²⁴ וכפי שמפרש רש"י: „כי מטה אחד – אף-על-פי שחלקתים לשתי משפחות – משפחות כהונה לבד ולויה לבד – מכל מקום שבט אחד הוא“.

ד. הלוי – זרות לכהונה, כבעלי מומים לגבי כהנים

לפי האמור לעיל מובן, גם בלימוד בדרך

21) כלשון רש"י, „שאתה מדליק ומטיב בו“... וראה תו"י יומא כד, ב ד"ה הדלקה. וראה צפע"צ הל' מת"ע לג, ג"ד (נעתק בצפע"צ עה"ת פ' בהעלותך ע' פדפח): ועוד. ונתבאר בארוכה – ע"ד הפשט – בלקו"ש [המתורגם] ח"ח ע' 108 ואילך.

22) ובפרט שבתנחומא (בהעלותך ג) ובמדב"ר (פט"ו, ג) מסיים: „לכך נאמר דבר אל אהרן וגו' בהעלותך ואח"כ קח את הלויים“, ורש"י מביא רק דשל אהרן גדול מצד הנרות בו (רק עניני כהונה בו). וראה תנחומא שם ה. במדב"ר שם, ו). והחילוק י"ל: בתנחומא (שם ג) ובמדב"ר (שם ג). והיו מצירין ואומרים בו" (כל שבט לוי), משא"כ בפרש"י (ועד"ז בתנחומא שם, ה. במדב"ר שם, ו), חלשה אז דעתו" (רק של אהרן) אף שהסיבה הייתה גם, ולא שבטו“.

23) וראה תנחומא (שם, ה) ובמדב"ר (שם, ו) ומי ה' נשיא הלוי זה אהרן בו“.

24) קרח יז, יז"ח. וראה תנחומא ובמדב"ר שבהערה הקודמת.

ההלכה, כיצד במילים „(הכהנים) בני לוי“ אשר בסוף שופטים, מרבה התורה את בעלי המומים, כדלעיל, בסעיף א':

כשם שבעלי המומים הם כהנים, ואף אוכלים קדשי קדשים, שאכילתם מכפרת²⁵, אך בכל זאת הם נקראים „זרים“ לגבי כהנים תמימים, כנאמר בתלמוד הירושלמי²⁶: „הוא זה, הוא בעל מום“ – כך גם בני לוי, למרות שהם „שבט אחד“ עם הכהנים, בכל זאת הם נחשבים כ„זרים“ לעומת הכהנים, ולכן, מצד דוגמא זו, המילים „בני לוי“ מרבות את בעלי המומים.

וכך בעניננו: ספר התורה לא ניתן לכהנים מפני קדושת הכהונה כשלעצמה, אלא כ„כהנים בני לוי“ – ככהנים הכוללים בתוכם גם את ענין הלוייה, למרות שיש בכך „זרות“ לגבי חלק הכהונה שבהם.

ה. בשלושה ענינים אלו – הכהנים שונים, לכאורה

אך עדיין אין ברור: אם הכהנים נפרדים בכל זאת מן הלויים, עד אשר היו במחנה בפני עצמו²⁷, מדוע לא ניתן להם ספר התורה ככהנים בפני עצמם, ולא רק כ„שרים“ של הלויים?

שאלה זו קיימת גם לגבי שני הענינים שנוכרו לעיל – (א) הדלקת והטבת הנרות, שהיא במקום „חנוכת המשכן והמזבח“ (ב) המטה במחלוקת קרח – מדוע לא הפרידו שם את הכהנים מן הלויים?

ואדרבה: בשלושה ענינים אלו סביר יותר, לכאורה, להפריד את הכהנים משבט לוי:

25) תצוה כט, לג. רמב"ם רפ"י מהל' מעה"ק. וראה ג"כ סהמ"צ להצ"צ מצות איסור עבודה בע"מ בו' (ע' לא) מצות אכילת ק"ק (ע' צ).

26) יומא פ"ב ה"א.

27) ראה לעיל הערה *19.

והם מופרשים מעניני העולם הזה³⁶, אך יש הבדל ביניהם: לכהן אסור להיטמא³⁷, ולפיכך אסור לו לצאת לחוץ-לארץ³⁸, ואילו על הלוי אין איסור זה חל. כלומר, כהן מופרש לחלוטין מענינים של היפך הקדושה והטהרה, ואסור שתהיה בו טומאה. ואילו הלוי אינו מושלל מעניני טומאה, ורק כאשר הוא צריך לעסוק בעבודת הלויים הוא צריך להיטהר³⁹.

כך גם בדרגות של „כהונה“ ו„לויה“ הקיימות אצל כל יהודי⁴⁰: דרגת „כהן“ היא הדרגה בנפש⁴¹ שבה אין שום מגע עם טומאה⁴². ודרגת „לוי“ שבנפש היא דרגה שהטומאה יכולה להגיע אליה, אך העבודה של דרגה זו מבטלת („טבילה“ – אותיות „הביטל“⁴³) את הטומאה.

במילים אחרות, ובלשון התניא⁴⁴: כהן הוא עבודה של „אתהפכא“, אין כלל רע, בדומה למעדנים העשויים „ממאכלים ערבים ומתוקים“, לויים – עבודה „אתכפיא“, שוברים את הרע ומבטלים אותו, כמעדנים העשויים „מדברים חריפים או חמוצים, רק שהם מתובלים ומתוקנים היטב...“.

לפי זה מובן מדוע לא הפרידו את הכהנים מהלויים בשלושת הענינים שהזכרו, כי

ו. כהנים – אתהפכא, לויים – אתכפיא

ההסבר לכך, בפנימיות הענינים, הוא: אמנם, הן הכהנים והן הלויים הורמו מכל ישראל כדי לשרת את הקדוש-ברוך-הוא³⁵

36) רמב"ם הל' שמיטה ויובל שם הי"ג: ולא שבט לוי בלבד אלא כל איש וכו' קדש הקדשים.

37) רמב"ם הל' אבל פ"ג הי"ג. טושו"ע י"ד ס"ו שטס.

38) להעיר ממדב"ר (מנחות בסופה) כל העוסק בתורת עולה כאילו הקריב עולה (אף שלא נמצא בשעה זו כהן ולוי שעוסקים בהל' אלו).

39) ראה רמב"ם (הל' שמיטה ויובל שם הי"ג): ולא שבט לוי בלבד אלא כל איש וכו' קדש הקדשים.

40) להעיר מוז"ב צה, א – הובא באגה"ק סי"ב (קיה), א – דהנשמה נקראת בת כהן.

41) ובפרטיות יותר, בחי' כהן סתם, מכיון שמותר לו ליטמא, לשארו הקרוב וגו', אינו מובדל לגמרי מענין הטומאה: משא"כ בחי' כה"ג (שלמעלה, ואצל כא"א) הוא מובדל לגמרי מענין הטומאה – ראה בכ"ז לקו"ש ח"ז ע' 164 ואילך.

42) סידור סוף כוונת המקוה (קנט, סע"ד) ושם: אלא שנתחלק הוי"ז בה"א.

43) פכ"ז.